

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică“ se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina“, „Ardeleana“, „Auraria“, „Beregsana“, „Berzovia“, „Bihoreana“, „Bistrițana“, „Boeșana“, „Brădetul“, „Cassa de păstrare“
Miercurea, „Cassa de păstrare“ Seliște, „Chioreana“, „Cordiana“, „Corvineana“, „Crișana“, „Detunata“, „Doina“, „Economia“
Cohalm, „Economul“, „Făgețana“, „Fortuna“, „Furnica“, „Grănișterul“, „Hașegana“, „Hondoleana“, „Humedoara“, „Iulia“, „Lipovana“,
„Lugoșana“, „Luceafărul“, „Mercur“, „Mielul“, „Munteana“, „Mureșana“, „Mureșanul“, „Nădlăcana“, „Nera“, „Olteana“, „Oraviceana“,
„Patria“, „Plugarul“, „Poporul“, „Racoșana“, „Sătmăreana“, „Sebeșana“, „Selăgeana“, „Sentinela“, „Silvania“, „Someșana“, „Steaua“,
„Timișana“, „Ulpiana“, „Unirea“, „Victoria“, „Vlădeasa“, „Zărândeana“ și „Zlăgnea“.

Prețul de prenumerare:
pe 1 an K 12.—, pe 1/2 an K 6.—.

DIRECTOR
Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul VII.

Sibiu, 13 August 1905.

Nr. 33.

DELEGAȚIUNEA BĂNCILOR ROMÂNE ASOCIATE.

CONVOACARE.

Subsemnatul Prezidiu al Delegațiunii Băncilor române asociate convoacă prin aceasta

CONFERENȚA IV

A DIRECTORILOR BĂNCILOR ROMÂNE,

care în conformitate cu deciziunea Nr. XIII a Conferenței din 19 Octomvrie 1903, se va ține în Sibiu

Mercuri, în 10/23 August 1905 (la oarele 10 a. m.)

în sala festivă a Muzeului „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“.

Institutele române de credit din țară, cari aparțin de mai nainte asociațiunii reprezentate prin subsemnata Delegațiune și s'au conformat angajamentelor luate față cu această asociațiune precum și Băncile cari doresc a face parte din asociațiune pentru viitor, sunt invitate a participa la această conferență prin Directorii lor executivi, și întrucât aceștia ar fi împedecați a se prezenta, prin un alt reprezentant al lor, investit cu mandat special.

Deoarece cu ocaziunea sărbătorilor ce se vor aranja în Sibiu în timpul dela 6/19 până la 15/28 August a. c., se va întruni în orașul numit un număr mai mare de vizitatori, cari vor ocupa toate camerele de pasageri ale hotelurilor din localitate, Domnii reprezentanți ai institutelor asociate sunt rugați a anunța ziua și oara sosirii lor comitetului aranjator al festivităților la adresa „Asociațiunii“ (Strada Morii Nr. 6) și a se adresa pentru adăpostirea lor Domnului prezident al comitetului de incuarterare *Dr. Oct. Russu*, avocatul „Albinei“ în Sibiu.

Sibiu, 11 August n. 1905.

Prezidiul Delegațiunii:
Cosma.

Conferența Băncilor noastre.*)

VI.

Conferența dela 1903 s'a văzut îndemnată a se ocupa și de nouele *fondări de Bănci românești*, cari s'au ivit în timpul din urmă în număr tot mai mare și au început a lua dimensiunile unei chestiuni importante în viața economică-națională a poporului nostru.

Pentru primul moment publicul mai puțin orientat este aplicat a crede, că creșterea numărului Băncilor române denotă totodată și necondiționat și o întărire a organizațiunii noastre economice financiare, dar cercurile cari cunosc mai deaproape stările în cari trăim și condițiunile în cari s'au născut multe dintre nouele noastre institute de credit, au fost în curat cu aceea, că acest „spor“ este a se măsura „cum grano salis“; și că îndeosebi în localitățile unde există deja Bănci românești, fondări nouă numai în cazuri de tot rare și excepționale vor putea fi justificate prin trebuințe reale ale poporului nostru, dar în cele mai multe cazuri sunt a se reduce la motive subiective și particulare cari stau în directă contradicție cu interesele generale ale dezvoltării și întăririi economice a poporului nostru. Căci conziderațiuni personale, familiare și confesionale prea adese au avut la noi un rol deciziv în privința fondărilor nouă și din această cauză acestea în multe cazuri au fost în realitate numai o slăbire a organizațiunii noastre economice-financiare.

Din această cauză Conferența dela 1903 s'a văzut îndemnată a declara prin deciziunea sa Nr. IX „în interesul publicului român care a înființat și susține Băncile noastre, că ține de nesănătos acest curent de descentralizare, că nu crede că asemenea acțiuni ar putea contribui la consolidarea stărilor noastre economice, și că prin urmare nu poate aprobă și sprigini decât fondarea acelor Bănci românești nouă, a căror înființare este reclamată și justificată prin interese reale ale poporului român din țară“.

Această declarațiune, pe cât de calmă în formă, pe atât de hotărâtă în fond, se pare că nu a avut efectul dorit și așteptat, căci chiar și numai o fugitivă comparare a „Anuarului Băncilor“ pro 1904 și 1906, ne arată că creșterea numărului Băncilor dela ultima conferență încoace a întrecut chiar proporțiunea progresivă de mai nainte.

În realitate însă relațiunile cari au provocat la 1903 hotărârea amintită a Confe-

renței, nici decât nu s'au schimbat, și poate din contră au devenit de atunci încoace încă cu mult mai grave și îngrijitoare.

Din această cauză credem că noua conferență nu are motive de a se abate dela vederile sale din trecut, ci contrar va fi chie-mată a încerca sanarea neajunsurilor remarcate prin măsuri mai energice. Îndeosebi ni-se pare că pentru evitarea unei *concurențe nesănătoase* între Băncile românești, — concurență care s'a manifestat mai mult în contul solidității institutelor noastre financiare decât în al intereselor reale ale publicului nostru mare, — se impune îndeosebi Băncilor noastre mai de frunte un angajament direct și formal de a nu mai sprijini asemenea fondări nouă prin subscrierea de acțiuni, prin acordarea creditelor de reescompt sau prin alte asemenea mijloace.

Din această cauză noua conferență va trebui să dea deciziunii citate dela 1903 de astădată o formă mai pregnantă.

VII.

Deciziunea Nr. X. a Conferenței dela 1903, referitoare la *reducerea etalonului* în afacerile active ale Băncilor noastre, se pare că a fost apretiată — deși poate numai în urma concurenței sănătoase ce s'a ivit pe acest teren în măsură mai mare din partea Băncilor noastre.

Comparând și în această privință datele „Anuarului“ dela 1904 și 1906, găsim la un număr mai mare al Băncilor noastre un progres destul de conziderabil, progres care denotă nu numai soliditatea acestor institute, ci totodată și o însămnată ușurare a sortii clientelei lor care este aproape exclusiv poporul român.

Cu toate acestea situațiunea actuală nici pe departe nu poate trece ca pe deplin mulțămitoare, și îmbunătățirile ce le putem constata nu sunt decât un modest început pe calea sanării neajunsurilor constatate.

Conferența din ăst'an prin urmare nu se va putea mulțami cu rezultatele de până aci, ci va avea să inziste și în viitor pentru validitatea cât mai largă a nizuințelor sale.

La chestiunea pensiunilor pentru funcționarii Băncilor române.

Credem că va fi de interes pentru conducătorii institutelor noastre de credit, dacă în legătură cu cele expuse în privința pensiunilor pentru funcționarii nostri de bancă*), vom lăsa să urmeze la acest loc un

*) Vezi și articolele din fruntea Nr. 28, 29, 30, 31 și 32.

*) Cf. „Revista Economică“ Nr. 31 din 1905, pag. 269.

Normativ de penziuni stabilit decurând de o bancă română mai de frunte, care — ținând cont de situațiunea excepțională în care se găsește corpul funcționarilor la cele mai multe dintre Băncile noastre, a căutat să deslege această grea dar importantă chestiune prin combinarea unei întregi serii de modalități pentru realizarea scopului urmărit. Oricât de complicată s'ar părea această soluțiune, totuș nu incupe îndoiială, că arată o cale practică pentru asigurarea funcționarilor și familiilor lor pentru cazuri de moarte și invaliditate.

Dăm „Normativul“ în textul original (eliminând numai firma institutului):

Normativ

referitor la asigurarea funcționarilor dela institutul X, pentru cazul de deficiență.

Art. I.

X. societate pe acții în Y. impune de datorință funcționarilor săi, spre a-și crea și rezervă sieși și familiei lor pe când vor ieși din serviciul institutului, un fond de existență:

- a) ori a se face membru la careva institut regnicolar de penziuni;
- b) ori a-și asigura la vre-o bancă de asigurățiune o rentă sau un capital oareșicare asupra vieții;
- c) ori a-și agonisi prin depuneri la institut un capital oarecare;
- d) ori în fine a-și ameliora starea materială prin cumpărarea de realități sau efecte.

Funcționarilor le stă în liberă voe a-și alege dintre aceste modalități una, sau după putință mai multe și sunt îndatorați până la 31 Decembrie 1905, cel puțin una a o pune în praxă.

Ce privește depunerile la institut și efectele ce le-ar cumpără funcționarii, aceste după menițiunea lor, sunt inalienabile și se predau funcționarului, respective familiei sale, numai după ieșirea funcționarului din serviciul institutului.

Asemenea nu este permis pe baza contractelor de asigurare (polițe) a conține un împrumut oareșicare, nici a modifica aceste contracte, iar ce privește realitățile ce își cumpără funcționarii în scopul contemplat prin acest normativ, asupra acestora nu se pot conține împrumuturi, decât numai dela institut, și realitățile au să fie declarate în cartea funduară (afară de consenzul institutului sau renunțare din partea acestuia) de inalienabile pe cât timp funcționarul respectiv stă în serviciul lui.

Abatere dela aceste restricțiuni se pot face numai cu consenzul direcțiunii, respective a adunării generale.

Art. II.

Spre scopul asigurărilor contemplate în art. I, institutul oferă și dela sine fiecărui funcționar sucursul său, contribuind la plățirea premiilor, ratelor, prețurilor sau depunerilor, din partea sa cu 15% ale salariului de care beneficiază respectivul funcționar.

Art. III.

Cuota de ajutorare ce o prestă institutul (art. II), se socotește după salariul fix al funcționarului, fără considerare la alte emolumente de care beneficiază.

Art. IV.

Funcționarii din partea lor la toate modurile de asigurare, au să participe cel puțin cu aceeaș cuotă ce

o contribuie institutul și sunt obligați a depozita la institut contractele de asigurare (polițele), efectele respective libelele de depuneri, cari se vor prevedea cu clauzula de viculară conform art. I; în consecvență aceste valori, după menițiunea lor, nu pot formă obiect de vânzare, de pemonrare sau sequestrare judecătorească, și la caz contrar institutul nu numai își va sistă contribuiriile, ci își rezervă dreptul de escindere asupra sumei contribuite din al său.

Art. V.

Institutul contribuie cuota sa (art. II) fără obligământ față de un al treilea institut de penziuni sau asigurare pe viață și alții) și numai până atunci, până ce funcționarul stă în serviciul lui, fie chiar și după ce ar fi beneficiat de o asigurațiune și va voi să contragă o altă asigurațiune nouă, însă nu mai îndelungat ca până la al 60-lea an al etății respectivului.

Art. VI.

La caz când ar încetă funcțiunea institutului, atunci funcționarii primesc din fondul de penziuni (art. IX) după capabilitatea acestuia o escontentare completă sau proporțională, care corespunde la depuneri cuotelor socotite cel mult pe zece ani, respective pe anii până la deficiența naturală, carea se fixează cu al 60-lea an al etății; iar la asigurări de capitale suma ce corespunde cuotelor ce privesc institutul pentru premiile restante.

Art. VII.

La caz dacă cutare funcționar înainte de a beneficia de asigurațiune sau de a deveni deficient din cauza bătrănețelor, fixată cu al 60-lea an al etății, după ce a servit institutului cel puțin 10 ani impliniți ar ajunge fără vina sa incapabil de muncă, atunci institutul plătește din fondul de penziuni premiile întregi pentru întreaga durată de asigurare, luându-se în conziderare și ecvivalentul de asigurare prin eventuală acvire de realități, efecte sau depuneri, însă nu mai mult decât triptal cuotelor sale de 15% adevă 45% a salariului, iar cece s'a asigurat numai prin depuneri la institut, primește dela acesta în chip de rentă viageră cuota dublă de 15% adevă 30% a salariului său.

Dacă invaliditatea intră la mijloc înainte de 10 ani de serviciu, atunci institutul îi va da funcționarului respectiv o escontentare finală și anume:

- a) celui cu serviciu până la 5 ani, salariul pe un an, iar
- b) celui cu serviciu dela 5 până la 10 ani și salariul pe 2 ani înainte.

Art. VIII.

La caz dacă un funcționar asigurat, deși capabil de muncă, din motive cari privesc institutul, însă nu pe cale disciplinară, va fi dimis din serviciu, atunci institutul va liberă respectivului depunerile făcute, eventual împreună cu participațiunile institutului și ca escontentare salariul pe 1 (un) an respective 2 (doi) ani înainte, conform art. VII. alinea ultimă punct a) și b).

În caz de amovare pe cale disciplinară, funcționarul e lipsit de orice recompensă și se recunoaște institutului dreptul de retențiune pentru eventuale pagube.

Art. IX.

Prin aceasta se stabilește menițiunea fondului existent sub numirea de „Fond de penziuni“, întru a prestă contribuțiunile și escontentările amintite în ar-

ticolii precedenți, iar după împlinirea acestora fondul se decretează de proprietatea acționarilor.

Institutul își rezervă dreptul, după ce acest fond prin dotațiuni anuale va fi augmentat până la potența recerută, să-l declare cu vremea de formal fond de penziuni, la care vor avea să participe funcționarii săi conform statutelor, ce se vor stabili atunci.

Art. X.

Dispozițiunile acestui normativ se refer numai la funcționarii A. B., C. D., E. F., G. H.; cu alți funcționari, cari vor fi denumiți în viitor se poate face în cadrul dispozițiunilor acestui normativ prin plenumul direcțiunii, și cu aprobarea adunării generale, o altă transacțiune.

Escepțional la cererea funcționarului E. F. din considerare la vârsta sa mai înaintată și la anii de serviciu impliniți (12) institutul este învoit a da dânsului odată pentru totdeauna ca escontentare finală — suma ce corespunde aproximativ salariului său deacum pe 2 (doi) ani și 4 (patru) luni, adică 4000 — (patru mii coroane), dacă numitul funcționar va investi suma aceasta în realități sau efecte și le va vinde ca inalienabile respectivele depozite la institut conform dispozițiunilor din Art. I și IV, și dacă va mai servi institutului cel puțin 8 ani; din contră numitul funcționar abzice de orice pretenziune de asigurare (Art. I) de ajutorare pentru cazul de deficiență (art. VII) sau de bonificare în caz de dimisiune din serviciu (art. VIII.); iar dacă dânsul fiind capabil de serviciu, înainte de 8 ani va părăsi postul său, sau va fi amovat pe cale disciplinară, atunci recunoaște dreptul de regres în favorul institutului, asupra sumei primite dela acesta.

Art. XI.

Cazurile de controversă se decid în prima linie prin direcțiune și inspecțiune în ședința comună, eventual prin adunarea generală și numai după aceea se poate recurge la județul regesc singular din X.

Art. XIII.

Funcționarii amintiți în art. X se vor declara învoși cu dispozițiunile acestui Normativ, prin subscrierea lui.

Fondări nouă și schimbări de capital în semestrul I. 1905.

În semestrul I. al anului curent s'au fondat în Ungaria cu totul 47 întreprinderi nouă obligate la dare de seamă publică, cu un capital societar de K 13.175.000, anume în capitală 10 cu capital societar de K 8.150.000 și în provincie 37 cu capital societar de K 5.025.900. Dintre aceste 37 institute sunt românești 4 cu capital de K 180.000, anume: „Bănățeana“ în Caransebeș cu capital de K 10.000; „Târnavăana“ în Sighișoara cu capital de K 60.000; „Săcana“ în Sacul cu capital de K 40.000 și „Agricola“ în Ecica-română cu capital de K 70.000.

Capitalul societar l'au ureat în total 52 întreprinderi dela K 127.109.000 la K 172.000.000, anume 9 în capitală cu K 37.100.000 și 43 în provincie cu K 8.165.975. Românești sunt din cele 43 cu totul două: „Poporul“ din Lugoj cu K 100.000 și „Victoria“ din Arad cu K 600.000, total cu K 700.000.

Societăți industriale și altele pe acții s'au fondat în sem. I. 1905 cu totul 31 cu capital de K 25.879.000,

anume 17 în capitală cu capital societar de K 14.897.500 și 14 în provincie cu capital de K 10.981.500.

Urcări de capital la întreprinderi industriale au fost 15, cu suma totală de K 6.600.000, 9 în capitală cu K 4.800.000 și 6 în provincie cu K 1.800.000. Capitalul acestor 15 întreprinderi se cifrează de prezent cu K 23.690.000.

Reduceri de capital s'au făcut la 9 întreprinderi dela K 15.750.000 la K 11.970.000 va să zică cu K 3.780.000.

Liquidarea au decretat o în primul semestru 1905 7 societăți pe acții.

Numărul societăților străine etablate în Ungaria în primul semestru 1905 a fost de 3.

JURISDICȚIUNE.

Funcționarul indiscret. Funcționarul unei societăți pe acții din capitală fiind dimis din serviciu a intentat institutului din chestiune proces de desdaunare. Anume a cerut ca societatea să fie judecată a-i plăti o desdaunare de K 1188 fiindcă l-a dimis din serviciu fără nici un motiv și fără anunț și o despăgubire de K 50.000, fiindcă directorul numitei societăți a dat asupra lui, mai multora, informațiunea, că este un funcționar sirguincios, străduitor și solid, dar nedemn de a fi angajat într'un post de încredere și a i-se incredințat secrete de afaceri, fiindcă este indiscret. Pe baza acestei informațiuni, ori unde se adresă respectivul funcționar, totdeauna eră respins cu ofertul său și nu putea ajunge la post, deci cererea de dezdaunare este motivată. Judecătoria a decis decurând aceasta cauză interesantă, judecând societatea la plata celor K 1188 cerute, fiindcă aceasta a aflat numai după dimitere, că funcționarul ei a tradat secretele de oficiu, deci motivul acesta pe timpul când funcționarul a fost dimis din funcțiune încă n'a subversat.

Cererea funcționarului pentru despăgubirea de K 50.000 dincontră s'a respins, cu motivarea că șeful care a avut tot dreptul de a conzidera pe fostul său funcționar drept un om indiscret, a procedat numai cu sinceritatea absolut necesară în circulațiunea comercială, când a dat informațiunea din chestiune.

*

Capitalizarea poliței de asigurare. Faptul, că asiguratul a luat asupra poliței sale de asigurare un împrumut și a depus polița ca amanet la societatea de asigurare, nu poate forma nici o pedecă pentru capitalizarea poliței din chestiune. Împrejurarea aceasta îndreptățește societatea numai la reținerea poliței capitalizate, până atunci, până se replățește împrumutul ridicat.

(Curia reg. Nr. 1275/904 dela 31 Maiu 1905).

†

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiu, 10 August 1905.

În piața internă de bani cererile s'au mai împuținat, etalonul cu toate acestea se menține la nivelul din săptămâna trecută, din cauză că băncile observă o ținută rezervată. Cambiile s'au discountat în Viena cu 3%, iar în Budapesta dela 3⁷/₈% în sus.

In *Berlin* asemenea s'a redus cererea, discountul privat este de 2% și se așteaptă o urcare a etalonului. In *Londra* discountul privat este staționar la 1 $\frac{3}{4}$ %, numai in *Paris* discountul privat a suferit o reducere la 1 $\frac{3}{8}$ %.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„*Racoțana*“, institut de credit și economii soc. pe acțiuni în *Șeica-mare*, a convocat pe 3 Septembrie a. c. o adunare generală extraordinară, cu următoarea ordine de zi: 1. Constituirea biroului adunării generale amăsurat §. 23 din statute. 2. Constatarea acționarilor prezenți și a acțiunilor reprezentate. 3. Modificarea statutelor. 4. Deciderea înființării unei filiale în *Mediaș*. 5. Comemorarea jubileului de 10 ani dela înființarea institutului prin crearea unui stipendiu pentru un student universitar din jur. 6. Eventuale propuneri.

Acțiunile ev. dovezile de plenipotență sunt a se depune la cassa societății până la oarele 9 a. m. in ziua adunării generale.

COMUNICAȚIUNE.

Reducerea taxelor de telefon. Direcțiunea generală a poștei, telegrafului și telefonului se ocupă deja de vre-o 2 ani cu studiarea chestiunii reducerii taxelor de telefon. Ca rezultat al acestor studii s'a înaintat ministrului de comerț, de curând, un proiect de reformă a taxelor de telefon. Conform acestui proiect împărțirea de până acum a rețelei telefonice în rețea urbană, regională, comitatenză și interurbană va înceta și se va introduce numai o rețea pentru comunicația locală și una pentru comunicația la distanță. Taxele de până acum ale participanților încă vor înceta și statul va construi pe viitor toate liniile telefonice pe spesele sale proprii. Contra unei anumite taxe fundamentale, care va face după distanță cel puțin K 36 și cel mult K 108 pro an, își va putea instala fiecare o stațiune telefonică. Afară de aceasta se va plăti pentru fiecare întrebuințare a telefonului o taxă separată, care variază în circulația locală între 3—5 fileri. Circulația la distanță se va împărți în 4 zone, anume până la 25, 50, 100 și peste 100 klm. Taxa unei convorbiri se va fixa cu 20, 30, 80 și 160 fileri și va avea să o plătească totdeauna *invocatorul* (celce chiamă) lunar, la quartal sau anual. Scopul urmărit cu reforma taxelor telefonice este de a face acest mijloc de comunicațiune accesibil cercurilor mai largi ale populațiunii.

Dupăce taxele rețelei telefonice din *Budapesta* pot fi schimbate, in sensul art. de lege XVI: 1897, numai pe cale legislativă, iar transformarea corăspunzătoare a telefonului din provincie reclamă o cheltuială de 2—3 milioane K, o sumă pe care iarăș numai legislativa o poate vota, între împrejurările actuale încă nu se poate prevedea când va putea fi introdus noul tarif.

*

Rezultatele financiare ale serviciului poștal. In anul 1903 diferitele state au realizat la serviciul poștal următoarele venituri resp. cheltuieli:

	Venituri în milioane	Cheltuieli franci
Germania	657.76	580.94
Statele-Unite	695.46	717.57
Argentina	30.52	33.99

Austria	126.98	122.22
Belgia	28.78	15.17
Spania	23.97	7.17
Francia	296.40	222.54
Anglia	398.74	261.73
Ungaria	53.25	37.90
India-britică	34.74	32.28
Italia	73.52	69.47
Iaponia	62.47	49.69
Olanda	23.98	18.92
Rusia	239.57	161.51
Elvetia	40.76	37.21
Svedia	22.65	20.01
Turcia	7.73	2.80

Precum arată aceasta tabelă deficit a avut in 1903 numai administrația poștelor din Statele-Unite nordamericane, in toate celelalte state poșta a fost activă. Diferențele mari ce se arată la veniturile diferitelor state își au sorgintea in starea administrației. Dacă Germania realizează ca venit curat de abia 12% ale veniturilor brute, pe când la Spania acesta se prezintă cu 70%, cauza este, că pe când poșta Germaniei corăspunde tuturor recerințelor, pe atunci poșta spaniolă este de tot primitivă.

CRONICA.

Băncile germane în anul 1904. Revista „*Deutsche Oekonomist*“ publică o statistică pro 1904 asupra băncilor germane. Numărul băncilor conziderate in aceasta statistică este de 175, dintre cari 129 bănci de credit, 40 bănci hipotecare, și 6 bănci de emisiune. Avera proprie a tuturor băncilor din Germania a fost de 2966.9 mil. mărci (in 1003 2869.5 mil.) capital societar și 784.5 mil. mărci (712.7 mil. mărci) rezerve; acestea din urmă reprezintă 26.5% (in 1903 24.8%), ale capitalului societar. Totalul capitalurilor străine și proprii administrate de băncile germane a fost la finele anului 1904 de 20.8 miliarde. Capitalurile străine de 17.03 miliarde se compun cum urmează: 3440.7 mil. mărci creditori și beneficii de plătit; 2376.2 mil. depozite; 1506.9 mil. mărci acceptate; 1757.1 mil. mărci bancnote și 7952.1 mil. mărci scrisuri fonciare. Cambiile s'au urcat cu 108 mil. mărci la 308.1 mil. mărci.

Capitalurile adunate la bănci se distribuie astfel: Cassa 1497.4 mil. mărci; debitori 5105.5 mil. mărci; cambii 3001.4 mil. mărci; efecte 1344.9 mil. mărci; lombard 1120.8 mil. mărci. Dividenda medie a tuturor băncilor a fost de 7.37%. Pentru plata dividendelor s'au recerut 213.66 mil. mărci, dintr'un venit brut de 420.61 mil. mărci. Amortizările s'au urcat la 12.85 mil. mărci, dotarea rezervelor la 22.94 mil. mărci și cheltuielile la 113.81 mil. mărci.

AGRICULTURĂ.

Situațiunea agricolă.

In *Ungaria*. Situațiunea agricolă la 1 August n. a. c. eră prezentată de ministerul de agricultură astfel:

Deja in prima jumătate a lunii Iulie erau lamentări multe asupra căldurilor și secetei continue, și fiindcă de atunci a plouat numai sporadic, aceste lamentări s'au sporit. Agricultorii privesc in multe locuri viitorul îngrijați, cu toatecă recolta plantelor timpurii in partea cea mai mare a țării a fost destul de

bună. Productele mai târzii se deteriorează în urma lipsei de ploaie și rouă. Nu sufer numai cucuruzul, cartofii, păstăioasele și legumele, ci și celelalte produse, anume: napii, tutunul, otăvile, strugurii și poamele. Cea mai mare pagubă a cauzat-o năduful în Alföld, însă întreaga țară simte lipsa de ploaie, pentru că în jumătatea a doua a lunii Iulie — cu excepția regiunilor mai înalte muntoase — abia a fost o ploaie mai cum se cade. A plouat numai în unele regiuni din dreapta Dunării și parțial dealungul Dunării. Furtuni însoțite de grindină au fost în timpul din urmă în 7 comitate.

Seceratul, căratul și treeratul bucatelor a fost foarte favorizate de secetă. Primele probe de treerat sunt cunoscute și ele par a constata în multe privințe adevărul evaluărilor făcute până acum.

Evaluarea dela 1 August asupra rezultatului recoltei se prezintă astfel:

	Teritoriul cultivat în jug. cat.	Măși metr. per jug. cat.	Totalul măj. metr. în 1905.	Plusul măj. metr. față de anul 1904.
Grâu	6.031,546	6·88	41.500,000	4.200,000
Săcară	1.979,351	6·79	13.400,000	1.500,000
Orz	1.817,128	6·98	12.700,000	1.800,000
Ovăs	1.787,809	6·33	11.300,000	2.190,000

Evident deci că recolta prezentă a cerealelor este mai favorabilă decât cea a anului trecut. Referitor la paie recolta în genere este bună, referitor la grăunțe — mai mult calitativ decât cantitativ — ea este mijlocie.

Prospectele favorabile referitoare la *cucuruz* au fost influențate nefavorabil de seceta îndelungată și buna recoltă așteptată se va realiza numai în locurile unde a plouat. Din cauza secetei îndelungate creșterea tulpelui și dezvoltarea grăunțelor au fost împiedecate în o mare parte a țării și dacă în timpul cel mai apropiat nu va urma ploaia mult așteptată recolta abia va fi slab mijlocie.

Tuberculele *cartofilor* în urma secetei au rămas mici, dar totuș vor da în genere o recoltă satisfăcătoare. Cartofii târzii sunt în creștere și — dacă în timp apropiat nu va urma ploaie — ei vor da o recoltă slabă.

Legumele și curechiul numai prin udat s'au putut ține în continuă dezvoltare. În urma secetei plantele nu s'au putut dezvoltă îndeajuns și ele au fost și sunt năpăstuite de vermi și insecte.

Nici *păstăioasele* nu vor satisface așteptările. Seceta le-a împiedecat în dezvoltare și boabele nu-și vor putea ajunge mărimea normală.

Meiul și hrîșca sufer și ele din cauza secetei.

Cănepa și inul nu s'au dezvoltat normal.

Soiurile timpurii de *hemeiu* dau o recoltă slabă; cele târzii din contră promet o bună recoltă.

Tutunul încă nu corespunde așteptărilor.

Napii de zahăr și de nutreț. Dezvoltarea lor favorabilă de până acum este împiedecată prin secetă. Foile încep a se vesteji și în parte a se uscă. Ploaia de urgență este neapărat necesară pentru napi și dacă ea n'ar întârzi ar putea să se repare pagubele cauzate de secetă.

A treia cositură a *plantelor de nutreț artificial* (a trifoiului și luternei) a dat o recoltă în genere slabă, dar de o calitate ireproșabilă. *Măzărichi* a dat recoltă bună. *Cucuruzul de nutreț* se vestejește în urma secetei și *mohorul* suferă din lipsa de ploaie.

Otăvile au fost satisfăcătoare numai în puține locuri; iarba nu a putut crește în lipsa de ploaie.

Pășunile sunt foarte slabe și abia mai oferă nutreț vitelor.

Strugurii nu se pot dezvoltă din cauza secetei și boalele viței micșorează în multe locuri așteptările nutrite până acum.

Poamele cad în mare parte din cauza secetei. Numai în regiunea dintre Tisa și Dunăre perele, iar în Ardeal merele promet un rezultat satisfăcător.

*

În *România*. Luna Iulie, a secerișului, treeratul și intoarcerii ogoarelor a fost secetoasă, ceea ce pentru porumb, a fost foarte vătămător. Se constată că n'a plouat bine de vre-o 6 săptămâni, astfel că nevoia de ploaie este foarte mult simțită.

Recolta spicoaselor este terminată.

Treeratul s'a făcut și se continuă în toată țara.

Producțiunea spicoaselor este abundentă anul acesta și în mare parte grăul e greu; a suferit însă în calitate prin rugină, cădere și pierderea colorii — totuș se susține ca rezultat general că a fost o recoltă bună calitativ și abundentă cantitativ.

Anul acesta se prevede a fi un an relativ bun pentru vii. Iarna viile au petrecut-o bine, și au eșit bine în primăvară. Sezonul de primăvară, care de obicei nu este tocmai ploios în România, a fost relativ destul de ploios, și acest sezon ploios s'a prelungit până la înfloritul viței.

Ploile abundente de primăvară și temperatura relativ scăzută, a făcut că nu numai felurile de viță recunoscute meiază, dar și varietăți ca bășicata și gordinul, care meiază foarte greu, au meiat în anul acesta.

În timpul sezonului de ploi, prin unele localități de podgorie, a dat puțină grindină, dar ea a fost mult mai frecventă în regiunea șesului decât în podgorie unde s'a făcut stricăciuni mari.

În urma acestora recolta anului curent e conziderată numai ca bună, iar nu ca abundentă.

Vegetațiunea viței este extrem de viguroasă în anul curent, astfel că pe lângă rod, va fi lemn din abundentă pentru anul viitor.

*

În alte țări și anume: în *Germania* sămănăturile de toamnă promet recoltă bună mijlocie. Grăul prosperează mai bine decât săcara. Cartofii prosperează bine. Hemeiul e frumos.

În *Francia* furtunile dese au produs în multe locuri pagubă mare în sămănături. Recolta e totuș multămitoare și mai ales în privința paielor e favorabilă. Viile promet recoltă bună și bogată.

În *Elveția* sămănăturile se află în stare bună, deși sunt mai slabe ca în anul trecut. Grăul a suferit din cauza ruginii. Omidele au făcut multă pagubă la pomi.

În *Dania* starea sămănăturilor e multămitoare.

În *Spania* rezultatul secerișului e mai bun decât în anul trecut.

SUMAR.

Convocare. — Conferența Băncilor noastre. — La cheștiunea penziunilor pentru funcționarii Băncilor române. — Fondări nouă și schimbări de capital în semestrul I. 1905. — *Jurisdicțiune*: Funcționarul indiscret, Capitalizare, poliței de asigurare. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Societăți financiare și comerciale*: „Racoțana”. — *Comunicațiune*: Reducerea taxelor de telefon, Rezultatele financiare ale serviciului poștal. — *Cronică*: Băncile române în anul 1904. — *Agricultură*: Situațiunea agricolă.

„ȚIBLEȘANA“,

instit. de cred. și de econ. în Caianul-mic (Kis-Kaján).

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de contabil la institutul de credit și economii „Țibleșana“, prin aceasta se publică concurs pe lângă următoarele condițiuni:

1. Salarul pentru anul curent e fixat în K 800, cu observarea că după dovedirea de diligență și aptitudine gradat se va mai urca.

2. Tantiemă statutară.

Dela reflectant se cere cualificația școalei comerciale și eventuala praxă de până acuma.

Cererile sunt de a se înainta până în 31 August st. n. a. c. iar postul e de a se ocupa îndată după alegere.

Nr. 61. (1—1)

Direcțiunea.

„RACOȚANA“, institut de credit și economii.

CONVOCARE.

Domnii acționari să invite a participa la **adunarea generală extraordinară,**

ce se va ține în Șeica-mare la 3 Septembrie st. n. a. c. la 9¹/₂ ore a. m. în localul institutului, iar la caz că numărul acționarilor ori acțiunilor reprezentate, n'ar întruni condițiunile provăzute în §§-ii 19 și 26 din statute, adunarea generală extraordinară se convoacă prin aceasta pe 10 Septembrie la aceeași oră și cu același program.

Ordinea de zi:

1. Constituirea biroului amăsurat §-ului 23 din statute.

2. Constatarea acționarilor prezenți și a acțiunilor reprezentate.

3. Modificarea statutelor.

4. Deciderea înființării unei filiale în Mediaș.

5. Comemorarea jubileului de 10 ani de existența institutului prin crearea unui stipendiu pentru un tînăr universitar, aparținător jurului acesta.

6. Eventuale propuneri.

Domnii acționari cari doresc a participa la adunarea generală extraordinară, în senzul §-ului 22 din statute, sunt rugați a-și depune acțiunile, eventual dovezile de plenipotență la cnssă până la 9 ore a. m. din ziua adunării.

Șeica-mare, la 9 August 1905.

Nr. 62 (1—1)

Direcțiunea.

Proprietar și editor: Dr. Cornel Diaconovich.

Au apărut

„BIBLIOTECA BĂNCILOR ROMÂNE“

Nr. 1.

Studii de contabilitate

(principiile fundamentale ale contabilității în partidă dublă)

de

Ioan I. Lăpădatu,

Banca Austro-Ungară

(un studiu amănunțit despre trecutul, organizația, operațiunile și importanța băncii noastre de emisiune)

de

Ioan I. Lăpădatu.

Se pot comanda dela administrația »Revistei Economice«, cea dintâiu cu prețul de 50 fil., cea din urmă cu prețul de K 1—

Medalia de aur dela Expoziția științifică din București, 1903.

Enciclopedia Română

publicată de Institutul de Științe Literare și de Istorie

ASOCIAȚIUNII

pentru

Învățarea școlară și cultura poporului român

Dr. C. Diaconovich

Cu un atlas de 100 pag. și hărți.

3160 pag. 8° mare — 37.622 articole.

3 tomuri legate luxos K 80.—

33 fasc. broșurate K 70.—

Editura și tiparul 1904 W. Krafft, Sibiu.

Se comandă la Biroul „Asociațiunii“ Sibiu, str. Morii Nr. 6.

Tiparul Tipografiei arhidiecezane în Sibiu.